

PREZYDENT.PL

Scenariusz zajęć: **Zajęcia I Na drodze do demokracji szlacheckiej**

Cele zajęć:

Uczeń:

- zna i rozumie pojęcia: szlachta, sejmik ziemski, instrukcja sejmowa, poseł, sejm walny, konstytucje sejmowe, parlament.
- przedstawia etapy kształtowania się demokracji szlacheckiej, zna najważniejsze przywileje szlacheckie, potrafi omówić ich znaczenie
- charakteryzuje przebieg sejmiku szlacheckiego
- potrafi omówić elementy stroju szlachcica
- wymienia trzy stany sejmujące, omawia funkcjonowanie sejmu walnego

Tok zajęć:

1. Przypomnienie pojęcia demokracji na podstawie starożytnych Aten: *demos* – lud, *cratos* – wola, rządy obywateli *polis*; oraz republiki rzymskiej: rządy urzędników, wybieranych przez obywateli Rzymu.
2. Monarchia stanowa w Polsce.
 - pojęcia: immunitet, przywilej, stan;
 - stany w Koronie Królestwa Polskiego (duchowieństwo, rycerstwo, mieszczenie, chłopcy);
 - przywileje dla rycerstwa (w Cieni 1228, w Lutomyślu 1291).
3. Kształtowanie się stanu szlacheckiego jako „narodu politycznego” (praca z tabelą przywilejów szlacheckich – materiał e-biblioteka).
 - Nauczyciel prezentuje na tablicy multimedialnej tabelę z wybranymi przywilejami szlacheckimi, klasa zostaje podzielona na 3 zespoły zadaniowe (król, mieszczenie, chłopcy).
 - Każdy zespół na podstawie tabeli musi prześledzić, jak szlachta systematycznie budowała dominujące miejsce w państwie, umniejszając tym samym rolę innych stanów i króla.
 - Prezentacja pracy zespołów zadaniowych, zapisanie wniosków.
4. Kształtowanie się demokracji szlacheckiej
 - kogo określamy mianem szlachcica, atrybuty szlachcica (urodzenie, herb, strój);
 - od sejmiku ziemskiego do sejmu walnego (przebieg sejmiku – praca z tekstami źródłowymi).e-biblioteka i tekst PDF.

Nauczyciel rozdaje teksty źródłowe oraz ilustracje, zadaniem uczniów jest ustalić: gdzie najczęściej odbywały się sejmiki, dlaczego wybierano takie miejsca, zidentyfikować postacie na ilustracjach, na podstawie jakich przesłanek można to stwierdzić, odtworzyć tryb pracy sejmiku.

5. Budowa definicji „demokracja szlachecka”. Podsumowanie zajęć.